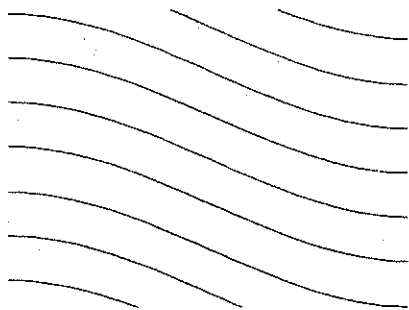

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

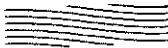
NOVIČKE

NOVEMBER 1992 / 1

▲ DOMA IN V SVETU • Programi za življenjsko uspešnost • Borza znanja in njeno mesto v sistemu izobraževanja odraslih • Mladi brez prostora v družbi • Delavnica o metodologiji za ugotavljanje izobraževalnih potreb v podjetjih in zavodih • Verificirani programi tujih jezikov • Nov, verificiran program za izobraževanje odraslih izšla je knjiga Izobraževanje odraslih v Sloveniji - Programi 1992/93 • Nekaj podatkov iz statistične raziskave o izobraževanju v podjetjih in zavodih v letu 1991 (ŠOL - ZAP) • Količaji za daljše izobraževanje z domsko oskrbo v Veliki Britaniji ▲ KAJ MENITE? • Nove pobude ▲ S POTI • Obisk ALBSU-ja Študijsko-poslovna pot: Danska, Švedska, Nemčija ▲ PREBRALI SMO ZA VAS • Labor Market and Human Resource Management ▲ PRIPRAVLJAMO • Seminarji • Izobraževalna srečanja • Prosojnica v procesu učne komunikacije • Video v procesu učenja ▲ NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS ▲ KOTIČEK JE VAŠ • Predstavitev podjetja RIC Ljubljana

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

- * Novičke so skupni informativni bilten za področje izobraževanja odraslih v Sloveniji.
- * Z Novičkami želimo ^{boljše in bolj} izboljšati informiranost vseh, ki delamo na področju izobraževanja odraslih ali pa smo kakorkoli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.
- * Uporabniki in naročniki Novičk so lahko tako posamezniki kot tudi organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno in tudi tisti, ki to delajo prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).
- * Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkih objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti na področju izobraževanja odraslih;
 - razvojni, raziskovalni in drugi programi in projekti;
 - organizacije, njihove potrebe, načrti in dejavnost;
 - podatki o izobraževalnih programih in o razvoju programov;
 - politika in strategija izobraževanja odraslih;
 - novosti v upravljanju in zakonodaji;
 - statistični podatki;
 - mnenja, stališča in predlogi;
 - podatki in informacije o možnostih in virih učenja;
 - podatki o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikazi novih knjig, člankov ter didaktičnih in drugih gradiv ter novosti s knjižnega trga;
 - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- * V Novičkih bomo objavljali kratke, jedrnat in objektivne ter nepristranske informacije.
- * Novičke praviloma izhajajo mesečno, gradivo za tekočo številko zbiramo do 15. v mesecu. Za stik s tujino bomo štirikrat letno izdali Novičke v angleškem jeziku.
- * Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnosti, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje pokrivali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- * Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča in Peter Monetti - urednik Novičk.

NOVIČKAM NA POT

Pred vami je prva številka Novičk. Upamo, da jih bo sledilo še veliko. Zanje smo se odločili, ker ste si tako obliko obveščanja želeli in ker želimo tudi v ACS dajati in prejemati informacije. Upamo, da bomo lahko s novičkami zadovoljili tako vaše kot naše želje in pričakovanja in da nam bodo koristen in prijeten spremljevalec.

Zasnovali smo jih, vsaj upamo, tako, da bodo zanimive in tudi čim prijaznejše bralcu. Želimo, da bi bile naše in vaše. Da bi nas obveščale in povezovale, da bi bile odprte in prodorne.

Novice bomo povezovali v tele rubrike:

- * Doma v svetu - namenjena predstavitvi tega, kar delamo na Centru in tudi drugje. Pisali bomo tudi o zanimivostih iz tujine.
- * Kaj menite? - rubrika je namenjena vprašanjem, ki vas zanimajo. Tu boste lahko izražali in sporočali svoja mnenja, stališča in predloge.
- * Kotichek je vaš - je odprta stran za sodelavce iz organizacij, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih, da nam predstavite kaj delate, kaj si želite in s kakšnimi problemi se srečujete pri svojem delu.
- * S poti - s to rubriko želimo predstaviti, kar smo videli ali doživeli na naših obiskih. Seveda vsi - tako mi v Centru kot tudi vi bralci.
- * Oči kritike - želimo si, da bi nam povedali, kaj vam ni všeč. Kjer koli - v Centru, na Ministrstvu, v izobraževalnih programih, v knjigi...
- * Prebrali smo za vas - je namenjeno kratki predstavitvi knjig in publikacij, ki smo jih prebrali. Upamo, da boste v tej rubriki sodelovali tudi vi.
- * Pripravljamo - je namenjeno obvestilom o posvetih, predstavitvah in publikacijah, ki jih pripravljamo na Centru ali drugje in so namenjeni izobraževanju andragogov in andragoških delavcev.
- * Novosti iz knjižnice ACS - predstavitev knjig, člankov, revij, podatkov, ki smo jih dobili.

Želimo, da bi bile Novičke res naše. Pri razreševanju naših skupnih skrbi, za naše skupno veselje, našo obveščenost, naše malo okno v svet.

Ob tem mi preostane samo še to, da vsem skupaj zaželim - srečno.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

ZBOGOM INFORMACIJE, POZDRAVLJENE NOVIČKE

Minljivosti vsega se pridružujejo tudi naše Informacije. Pred dobrimi osmimi leti smo v Skupnosti izobraževalnih centrov pričeli izdajati Informacije, v začetku za svojih 64 članic, kasneje pa smo krog bralcev razširili. Najprej se je število članic SIC povečalo na številko, ki je krepko presegla sto, leta 1986 smo združili svoje moči z Andragoškim društvom Slovenije, kasneje so se pridružili še: Gospodarska zbornica Slovenije, Zveza društev kadrovske delavcev in Zveza delavskih univerz Slovenije. V osmih letih izdavanja smo objavili nekaj tisoč prispevkov v 86 številkah Informacij, ki smo jih pošiljali na več kot 400 naslovov. Poskušali smo biti aktualni in zanimivi. Ali nam je to uspelo, presodite sami. Na vsak način pa nam je uspelo nekaj: dali smo svoj pečat skupnim prizadevanjem za ohranjanje skupnih interesov in pretoku informacij o izobraževanju odraslih.

Pred vami je nov informator, ki so mu v Andragoškem centru Slovenije dali ljubko ime Novičke. V SIC-u smo menili, da je prav, da naša skupna prizadevanja za kakovostno obveščanje strokovnjakov o izobraževanju odraslih strnemo v Novičkih. Andragoški center ima za takšno dejavnost boljše kadrovske in tehnične možnosti, zato upamo, da bodo bralci informacij z razumevanjem sprejeli Novičke, pri katerih bo sodelovala tudi SIC. Ob tem želimo Novičkam kar največ uspehov.

Tine Kopač, SIC

DOMA IN V SVETU **Programi za življenjsko uspešnost**

Aprila letos je bil na ACS prvi slovenski posvet o funkcionalni pismenosti. Na njem smo govorili o funkcionalni pismenosti v industrijsko razvitih evropskih državah; predstavili smo tudi razvojni projekt o tej problematiki v Sloveniji. Seznanili smo se z definicijo pojma, z obsegom pojava v Sloveniji in s posledicami neustrezno razvitih veščin in neustreznega znanja za posameznike in skupnost.

Za osvežitev pogledjmo shemo projekta:

1. FAZE PRIPRAV

- * Zasnova
- * Priprava strategije
- * Merila funkcionalne pismenosti
- * Pilotna analiza
- * Izbira vodij po občinah
- * Izbira avtorjev učbenikov
- * Izbira učiteljev
- * Posvet vodij
- * Tekoči sestanki skupine
- * Priprava animacijskih gradiv

2. FAZE IZVAJANJA

- * Predelava obstoječih učbenikov (slov., mat.)
- * Priprava novih učbenikov
- * Usposabljanje vodij programov usposabljanja za življenjsko uspešnost
- * Izdaja priročnika
- * Spodbujanje zanimanja javnosti (simbol projekta, plakati ipd.)
- * Prijave učencev/udeležencev - rekrutiranje
- * Poskusni programi prvih skupin
- * Didaktično vodenje avtorjev in učiteljev
- * Ovrednotenje prvih seminarjev
- * Širjenje mreže

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da poteka delo, povezano s projektom uspešno. V tem času smo:

- oblikovali in preizkusili vprašalnik za ugotavljanje funkcionalne pismenosti v treh slovenskih občinah: Jesenice, Ljubljana, Murska Sobota
- obdelali rezultate testiranja
- pripravili in izvedli spopolnjevanje prve skupine učiteljev, ki že delajo v teh programih
- oblikovali izobraževalne programe za prve eksperimentalne skupine odraslih. Poimenovali smo jih **Programi za življenjsko uspešnost**

- v sodelovanju z Zavodi za zaposlovanje so sodelavci Zveze ljudskih univerz zbrali dve skupini kandidatov, ki že obiskujejo Programe za življenjsko uspešnost na Ljudski univerzi v Skofji Loki in v Zalcu, tretja skupina že začena z delom na LU v Murski Soboti.

V ACS se trenutno dogovarjamo o

1. delovni skupini, ki bo pripravila izobraževalne programe za učitelje in volonterje, ki bodo izvajali Programe za življenjsko uspešnost;
2. delovni skupini, ki bo dopolnila študijsko in učno gradivo za te programe in ga prilagodila potrebam odraslih, ki se bodo vključili v te programe na kmetijskih območjih; k sodelovanju bomo pritegnili tudi kmetijske pospeševalce in svetovalce kmečkim družinam;
3. izvedbi delavnice za izvajalce programov za življenjsko uspešnost na kmetijskih območjih;
4. pripravi posveta za strokovne delavce na zavodih za zaposlovanje; njihove praktične izkušnje pri delu z brezposelnimi, za katere so programi za usposabljanje za življenjsko uspešnost še posebej primerni, bomo povezali z našim delom pri razvijanju motivacij (motiviranje posameznikov; motiviranje delodajalcev, motiviranje drugih ustanov v lokalni skupnosti);
5. izdaji priročnika o funkcionalni pismenosti, s katerim želimo opozoriti strokovno javnost na ta problem v Sloveniji in sprožiti vrsto izobraževalnih in drugih dejavnosti za razvijanje različnih učnih strategij;
6. merilih, ki jih bodo morali izpolnjevati izvajalci proramov za življenjsko uspešnost;
7. metodologiji za vrednotenje programov za življenjsko uspešnost na programski in upravni ravni.

Pri opravljanju vseh naštetih nalog so do zdaj sodelovali delavke in delavci ACS-a in ZLUS-a, svetovalci iz zavodov za zaposlovanje v Kranju, Celju in Murski Soboti; sodelavci DU/LU Jesenice, Murska Sobota, Skofja Loka, pritegnili bomo tudi sodelavce iz drugih ustanov (Zavod za šolstvo in šport, Republiški center za pospeševanje kmetijstva).

Vabimo pa tudi druge sodelavce, strokovnjake na posameznih navedenih področjih, da se nam pridružijo in pomagajo pri izpolnjevanju naštetih nalog.

Oiga Drogenik, ACS

Borza znanja in njeno mesto v sistemu učenja in izobraževanja odraslih

26. oktobra 1992 je kot del širšega projekta Središče za samostojno učenje začela v Andragoškem centru Slovenije (ACS) delovati BORZA ZNANJA. Prostor, kadre in informacijski sistem za delovanje bo v prvi fazi dal Borzi znanja Andragoški center Slovenije. V tej fazi bo delovala kot poskusni model. Če se bo uveljavila, jo bomo predstavili ustreznim ustanovam po Sloveniji.

Zamisli prihaja iz ZDA, kjer že od leta 1971 deluje v Chicagu ustanova z imenom The Learning Exchange. Model smo nekoliko prilagodili našim razmeram.

Borza znanja je novost pri nas. Opira novo stran v razvoju našega izobraževanja in učenja odraslih. Spodbuja samostojno učenje ljudi in jim pomaga, da ga laže izpeljejo. Temelji na podmeni, da je v vseh ljudeh ogromen potencial znanja in da je treba ta potencial le ustrezno aktivirati. Prenašanje znanja od človeka do človeka sicer ni nekaj novega, je prvobitna oblika razširjanja znanja. Od nekdaj so ljudje učili drug drugega različnih spretnosti in prenašali vedenje in znanje iz roda v rod. Z nastankom organiziranega institucionalnega izobraževanja ta oblika sicer ni zamrla, vendar ostaja nekako v senci formalnega izobraževalnega sistema. Znanje pa se ne širi le s šolanjem in formalnim izobraževanjem, temveč s povezovanjem oseb, ki si lahko znanje posredujejo - eni tako, da ga dajejo, drugi tako, da ga prejemajo. Sodobna tehnologija je takšno posredništvo pospešila. Borza znanja je s tem postala učinkovitejša. Borza znanja je središče, kjer se bodo zbirali, urejali in dajali podatki o učnih in izobraževalnih virih in potrebah, ki obstajajo ob institucionalnem sistemu izobraževanja. Gre torej za dopolnilo institucionalni ponudbi, kjer lahko ponudi svoje storitve vsakdo, ki nekaj zna, o nečem nekaj ve, obvlada neke spretnosti ali se ukvarja s konjički, ki zanimajo tudi druge.

Namenjena je posameznikom in skupinam:

- * ki želijo razširiti svoje znanje,
- * ki so pripravljene svoje znanje in spretnosti prenašati drugim,
- * ki želijo svoje interese in konjičke deliti z drugimi,
- * ki želijo razpravljati o izbrani vsebini,
- * strokovnjakom na določenem področju, ki želijo dati ali dobiti znanje in informacije,
- * ljudem, ki potrebujejo takšno znanje in informacije.

Delovanje bo čim bolj preprosto. Posameznik se bo telefonsko ali osebno oglasil in povedal svoje želje (ali neko znanje potrebuje ali ga ponuja). Njegove osebne podatke in želje, potrebe, ponudbo bomo zapisali. V borzi mu bomo dajali naslove ljudi, ki ponujajo znanje, ki ga išče. Če prav tedaj takšnih podatkov ne bomo imeli, bomo njegove želje le zapisali in mu sporočili iskane podatke kasneje.

Uporabniki Borze znanja dobijo podatke brezplačno. Od njih pričakujemo le povratno informacijo o tem, kako uspešno je bilo naše posredovanje. Ne določamo, kako naj uporabniki plačajo iskane storitve. Partnerji se sami dogovorijo ali bodo storitve brezplačne, plačane, zamenjane za drugo znanje, poravnane kako drugače.

Kakšne vsebine posreduje borza znanja?

Preprosto povedano prav vse, kar ljudje vedo in znajo. Od najpreprostejših spretnosti (kako zamenjati električno stikalo) do strokovnejših vsebin (kakšne so značilnosti enoceličarjev), od bolj znanih (učenje jezikov) do manj običajnih (hindujske religije). Vsebine lahko ponudijo zelo različne osebe (podatke o Afriki lahko ponuja nekdo, ki je tja potoval ali strokovnjak geograf) prav tako pa bodo tudi potrebe uporabnikov BORZE ZNANJA zelo različne.

Irena Benedik, ACS

Mladi brez prostora v družbi Predstavitev projekta Center za mlajše odrasle

Problem trga delovne sile je poleg drugih še posebej poudaril vprašanje zaposlovanja mlajših odraslih, ki jim iz različnih razlogov ne uspe pridobiti nikakršne strokovne izobrazbe ali celo ne uspe uspešno končati osnovne šole. Gre za populacijo od 15 do 20 let, ki zaradi navedenih razlogov ostaja zaposlitveno nekonkurenčna. Njihovo število pri nas nenehno narašča.

Vzrokov za ta pojav je več. Omenimo samo dva:

- šolski sistem (premalo zmogljivosti, pomanjkanje programov, ki bi mladim s posebnimi problemi - učnimi, vzgojnimi - omogočil pridobitev strokovne usposobljenosti za delo);
- pomanjkanje vzgojno-izobraževalnih programov, ki bi ustrezno dopolnjevali šolski sistem in mladim omogočili osebni razvoj in pridobitev poklica.

Tako ustvarjamo populacijo, ki je za družbo precejšen problem, saj ni sposobna in tudi nima možnosti, da bi sama skrbela za svoje življenjske potrebe. S tem se povečuje pritisk na socialne sklade, če odmislimo že znano dejstvo, da iz teh vrst izvira delinkventna populacija.

Izkušnje s šolami za odrasle, v katere se v zadnjem času ti mladi vključujejo, pa kažejo, da je mogoče s posebnimi programi vsaj delu te populacije pomagati.

Iz tega se je na Andragoškem centru Slovenije porodila ideja o oblikovanju središča, kjer bi se tega problema (zavestno in) sistematično lotili. Projekt Centra za mlajše odrasle predvideva pripravo posebnega programa za mlajše odrasle, ki naj bi zadovoljeval naslednje potrebe:

- usposabljanje udeležencev za poklic;
- usmerjanje in pripravljanje udeležencev za nadaljnje izobraževanje (zunaj Centra za mlajše odrasle);
- izobraževanje za življenje (razvoj osebnosti, interesov, ustvarjalno obvladovanje problemov, tehnike učenja, iskanje zaposlitve, samozaposlitev, politično življenje, prosti čas ipd.);
- pomoč pri iskanju materialne pomoči učencem pri nadaljnjem izobraževanju ali med izobraževanjem na Centru za mlajše odrasle.

Posamezni programi izobraževanja bodo pripravljani v obliki različnih modulov, med katerimi bodo udeleženci lahko izbirali. Ko bodo predelali določeno število modulov, si bodo pridobili zaokroženo znanje o področjih, ki smo jih navedli (potrebe). Moduli bodo oblikovani po vsebini, zahtevnosti in posebnosti posameznega predmeta ali področja.

Center bo imel tudi svojo Zvezo, v kateri bodo udeleženci samostojno delovali, pripravljali posamezne dejavnosti (izlete, prireditve, tekmovanja ipd.) in s svojimi predlogi sodelovali pri oblikovanju programa Centra za mlajše odrasle.

Taka zasnova programa predvideva celodnevno ali celo internatsko izvedbo.

Ker se Ljubljana kot večje urbano središče srečuje z večjim obsegom te populacije, bi prvo središče za mlajše odrasle odprli prav tu. V začetku, dokler ne bi programa praktično ovrednotili, bi se vanj lahko vključilo približno 45 mladih, kasneje pa bi ta ustanova lahko prerasla v večji javni zavod za celotne potrebe Ljubljane ali celo ljubljanske regije.

Še nekaj o razvoju in poteku projekta. Projekt je razdeljen v štiri faze:

- 1.faza: zbiranje podatkov in proučevanje podobnih modelov v razvitejših državah, ki so se tega problema zavedle že veliko prej;
- 2.faza: priprava vzgojno-izobraževalnih programov, ki jih bo ponujal Center in priprava vseh potrebnih orodij (instrumentov) za izvajanje programa;
- 3.faza: priprava ustreznih normativnih podlag za urejanje statusa tega programa;
- 4.faza: priprava organizacijske, kadrovske in prostorske izvedbe programa.

Projekt naj bi bil pripravljen do konca leta 1992.

Prva faza projekta že poteka. Proučujemo modele, ki jih izvajajo drugod po Evropi. Danska in Nemčija, denimo, imata poseben zakon, ki opredeljuje to področje. Z zakonom želijo zaščititi, kot sami pravijo, mlade pred dejavniki, ki lahko škodljivo vplivajo na njihov razvoj, hkrati pa jim omogočiti, da sodelujejo pri načrtovanju in oblikovanju njihovega življenja. Povsod so ta problem spoznali kot pomemben problem družbe, ki zahteva posebno obravnavo na nacionalni ravni.

Natalija Žalec, ACS

Delavnica o metodologiji za ugotavljanje izobraževalnih potreb v podjetjih in zavodih

V projektu Ugotavljanje potreb po izobraževanju odraslih, ki poteka v ACS, je delovna skupina organizirala 6.10. 1991 in 21.10. 1991 delavnico o metodološkem načinu ugotavljanja izobraževalnih potreb v podjetjih in zavodih. K sodelovanju na delavnici so bili povabljeni strokovnjaki iz 20 izbranih podjetij. Za ta način dela smo se odločili, ker smo želeli združiti teoretični model ugotavljanja izobraževalnih potreb v organizacijah z načini, ki se uporabljajo v praksi, in ob upoštevanju dejanskih razmer opredeliti:

- minimalne pogoje, ki bi jih moralo izpolnjevati vsako strokovno ugotavljanje izobraževalnih potreb,
- (potrebne pogoje) razmere v podjetjih,
- ukrepe, ki jih bodo morali izpeljati neposredno v podjetjih in zavodih in na drugih ravneh.

Cilji delavnice so bili:

- ugotoviti, za katere skupine delavcev in za katere vrste izobraževanja in usposabljanja v organizacijah ugotavljajo izobraževalne potrebe,
- določiti temeljne pogoje za ugotavljanje izobraževalnih potreb,
- opredeliti glavne elemente, ki se upoštevajo pri ugotavljanju izobraževalnih potreb,
- ugotoviti najpomembnejše vire podatkov za ugotavljanje izobraževalnih potreb,
- seznaniti se z najpogostejšimi metodami in tehnikami, ki jih v podjetjih uporabljajo pri zbiranju podatkov,
- spoznati glavne ovire in probleme pri ugotavljanju izobraževalnih potreb,
- predlagati možne načine za preseganje teh ovir in problemov,
- ugotoviti, kako bi pri reševanju lahko sodeloval ACS s svojimi projekti.

Pri samem obravnavanju metodoloških načinov smo za ciljno skupino zaradi aktualnosti določili srednji menedžment (vodje skupin, delovodje, vodje obratov in oddelkov).

Delavnice se je vsakič udeležila približno polovica povabljenih.

Skupno smo ugotovili, da je za ugotavljanje izobraževalnih potreb v organizacijah zelo pomembno, da se najprej rešijo naslednja globalna vprašanja, ki močno ovirajo izobraževanje:

- neurejen status podjetij
- neopredeljena razvojna strategija in cilji podjetja
- neustrezen odnos do človekovih zahtev v podjetjih
- neustrezno usposobljeno vodstvo
- odnos vodilnih do izobraževanja
- nerazmejena odgovornost za izobraževanje
- organizacijska kultura.

Med druge ukrepe, ki se nanašajo predvsem na ožje strokovno organizacijske vidike, pa smo uvrstili:

- vzpostavitev komunikacije med OE
- katalog znanj za posamezna delovna mesta
- analizo obstoječega znanja, spretnosti in sposobnosti v organizaciji
- razvoj informacijskega sistema
- dopolnitev metodologije ugotavljanja potreb
- spodbuda delavcev za izobraževanje
- večja prožnost pri izkoriščanju obstoječih virov za izobraževanje
- povezovanje med podjetji.

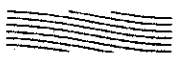
Udeleženci so menili, da bi se moral ACS s svojimi projekti usmeriti predvsem na naslednja področja:

- ozaveščanje menedžerskih struktur o vlogi in pomenu izobraževanja in usposabljanja zaposlenih
- razvijanje informacijskega sistema izobraževanja
- dopolnjevanje metodologije - priprava modela razvoja kadrov
- zagotavljanje informacijske baze za delavce, ki se ukvarjajo s kadrovskim izobraževanjem
- povezovanje med podjetji na tem področju.

Dogovorili smo se, da bomo rezultate našega sodelovanja predstavili v poročilu, ki ga bomo poslali vsem udeležencem. Načrtujemo tudi javno predstavitev rezultatov projekta, kjer naj bi tudi pristojne organe in institucije na drugih ravneh seznanili s problematiko, ki zavira nadaljnji razvoj izobraževanja zaposlenih v podjetjih in zavodih.

Kljub manjši udeležbi, kot smo jo pričakovali, sodimo, da je ta oblika izmenjavanja znanja in izkušenj ne samo koristna, ampak tudi potrebna. Prispeva k temu, da se pri razvijanju novih modelov in načinov upoštevajo objektivne možnosti za njihovo uporabo in gradi na tistem, kar se je že potrdilo v praksi. Hkrati omogoča tudi povezovanje delavcev iz različnih organizacij, ki se srečujejo s podobnimi problemi.

Mag. Angelca Ivančič, ACS

Verificirani programi tujih jezikov

Vač organizacij se je zanimalo za učne načrte verificiranih programov tujih jezikov za odrasle. Obveščamo vas, da te programe lahko dobite na Andragoškem centru. Na razpolago so učni načrti za angleški, nemški, francoski, italijanski in madžarski jezik. Te programe je v letu 1984 sprejel Strokovni svet RS za vzgojo in izobraževanje; na njihovem temelju je mogoče izdajati javna potrdila. Seveda pa je potrebno pred tem izpeljati postopek verifikacije za izvajanje teh programov. Prijavo za verifikacijo je treba predložiti Ministrstvu za šolstvo in šport, Ljubljana, Zupančičeva 3 (g. Vojo Rajčević). Verifikacija obsega pregled kadrovskih, materialnih in didaktičnih pogojev za izvajanje teh programov.

Prav tako je mogoče dobiti verificiran program slovenskega jezika za hrvaško in srbsko govoreče. Hkrati pa vas obveščamo, da bo Strokovni svet RS za vzgojo in izobraževanje v kratkem obravnaval nov program, ki ga je pripravila Filozofska fakulteta. Program je namenjen državljanom Slovenije ali tujcem, ki ne obvladajo slovenščine. Če se Strokovni svet ne bo drugače odločil, bi tako v prihodnje imeli dva verificirana programa slovenščine.

Sonja Klemenčič, ACS

Nov verificiran program za izobraževanje odraslih

Strokovni svet RS za vzgojo in izobraževanje je na svoji 22. seji sprejel program za usposabljanje računovodij. Program je namenjen gimnazijskim maturantom in tistim, ki so končali ekonomsko srednjo šolo, usposablja pa za samostojno vodenje računovodstva v malih podjetjih ali pa za delo na enem izmed področij v večjih računovodstvih. Trenutno se program še ne izvaja, ker poteka verifikacija izvajalcev, saj bo na podlagi tega programa mogoče dobiti listino z javno veljavnostjo.

Sonja Klemenčič, ACS

Izšla je knjiga Izobraževanje odraslih v Sloveniji - Programi 1992/93

Pred kratkim je izšel pregled programov izobraževanja odraslih, ki so jih različne institucije v Sloveniji pripravile za obdobje 1992/93. Knjiga zajema ponudbo 254 izvajalcev (ljudskih univerz, izobraževalnih centrov, šol, zasebnih podjetij, društev, zbornic ipd.), ki so pripravile več kot 3000 programov izobraževanja za delo, za prosti čas in opravljanje različnih družbenih vlog. V knjigi je mogoče dobiti podatke o posameznih institucijah in o njihovih programih. Za vsak program so navedeni podatki o trajanju, o začetku izobraževanja in ponovitvah programa, o razporeditvi (popoldne, dopoldne, koliko ur dnevno), o ceni, o vsebini, vpisnih pogojih, verifikaciji. Poleg knjižne izdaje je mogoče dobiti vsebino tudi na disketi.

Naročila sprejema Andragoški center Slovenije.

Sonja Klemenčič, ACS

Nekaj podatkov iz statistične raziskave o izobraževanju v podjetjih in zavodih v letu 1991 (SOL-ZAP)

V raziskavo, s katero Zavod Republike Slovenije za statistiko vsako leto zbira podatke o izobraževanju zaposlenih, je bilo 31. 12. 1991 zajetih 4.567 poročevalskih enot (podjetij in zavodov - v nadaljevanju organizacij), ki so skupaj zaposlovale približno 90% vseh zaposlenih v Sloveniji v družbenem sektorju.

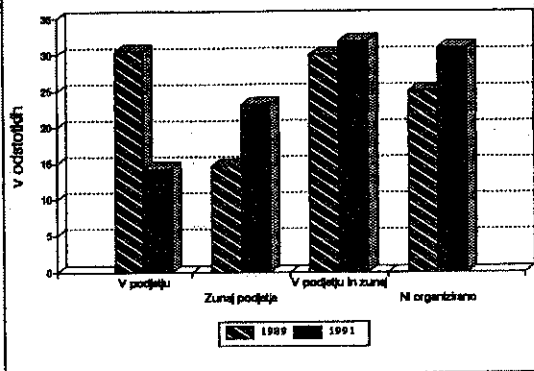
V nadaljevanju v grafični obliki prikazujemo nekaj podatkov o organiziranosti izobraževanja v teh organizacijah,

in sicer v primerjavi s stanjem leta 1989. Prvi graf prikazuje ravni organiziranosti izobraževanja. Kot kažejo podatki, se je povečalo število organizacij, kjer izobraževanje ni bilo organizirano. Naslednja značilnost je bila, da se je zmanjšalo število organizacij, ki so organizirale samo interno,

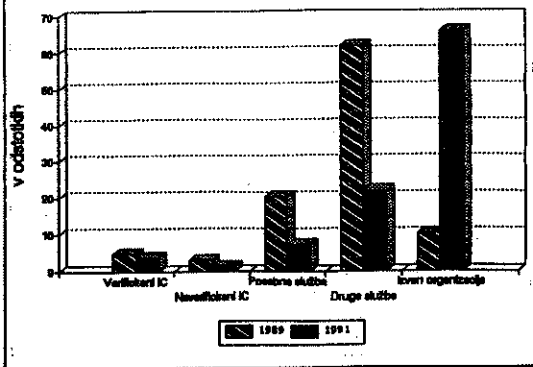
povečal pa delež tistih, kjer je izobraževanje delavcev temeljilo zgolj na zunanji ponudbi. Nekoliko se je povečalo tudi število organizacij, ki so kombinirale interno in zunanje izobraževanje.

Podatke o organizacijskih oblikah izobraževanja je poslalo 3.087 organizacij ali 67,6% vseh, ki so bili zajeti v raziskavo. Grafična ponazoritev kaže, da se občutno zmanjšuje število organizacij, ki imajo lastne organizacijske oblike izobraževanja.

Ravni organiziranosti izobraževanja v podjetjih in zavodih

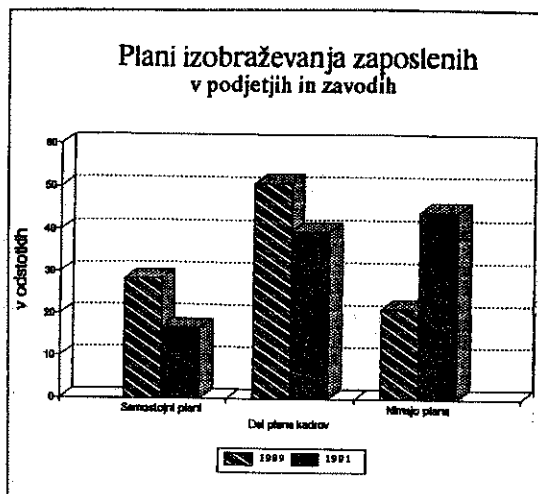

Oblike organiziranosti izobraževanja Zaposleni v podjetjih in zavodih

Kar dve tretjini sta poverili to funkcijo zunanji izobraževalni ponudbi.

Tretji graf prikazuje načrtovanje izobraževanja v organizacijah. V primerjavi z letom 1989 se je skokovito povečalo število organizacij, ki nimajo programov za izobraževanje. Samostojne programe je imela leta 1991 manj kot petina organizacij, v nekaj manj kot dveh petinah pa je bil izobraževalni program sestavni del kadrovskega plana.

Mag. Angelca Ivančič, mag. Vida Mohorčič Špolar, ACS

Kolidži za daljše izobraževanje z domsko oskrbo v Veliki Britaniji

V Veliki Britaniji (Anglija, Škotska in Wales) je osem kolidžev za daljše izobraževanje z domsko oskrbo. Namenjeni so odraslim brez izobrazbenih kvalifikacij ali tistim z nizkimi, ki želijo nadaljevati izobraževanje. Finančno te kolidže podpira centralna vlada (krije okoli 50% vseh sredstev), dodatno pa še sindikati, lokalna vlada in druge organizacije.

Kolidži ponujajo različne izobraževalne oblike in vsebine, od zgodovine, ekonomije, političnih ved, statistike, sociologije in družbenih znanosti, književnosti, komunikacijskih in kulturnih ved, jezikov, matematike, računalništva, socialnega in družbenega dela, drame, prava, psihologije in ekološkega študija. Izobraževanje traja različno dolgo. Kratke izobraževalne oblike trajajo od nekaj dni do nekaj tednov, daljše oblike pa od enega leta do dveh.

Za vpis na te kolidže niso potrebna nobena spričevala. Vključitev je stvar tečaja, ki si ga izbereš, če gre za daljše izobraževanje, pa predhodnega intervjuja. Možnosti so za vse enake. To je vedno poudarjeno. Udeleženci izobraževanja ne plačujejo šolnine. Med izobraževanjem bivajo v kolidžu in imajo pri tem vso oskrbo, bodisi ko gre za daljše ali krajše izobraževanje. Vodstvo kolidža skrbi, da je razmerje med udeleženci izobraževanja v krajših in daljših oblikah tako, da omogoča optimalno zasedenost kolidža. Nekateri kolidži imajo organizirano tudi varstvo otrok (npr. Northern College, Ruskin College).

Po končanem izobraževanju se udeleženci vračajo ali nazaj na svoja delovna mesta, iščejo nova ali pa nadaljujejo izobraževanje na univerzi ali politehnik. Kam gredo je odvisno od dolžine in vsebine izobraževanja, njihovih interesov in dosežene kvalifikacije. Vsi kolidži so vključeni v CATS (Credit Accumulation Transfer System - Sistem zbiranja in prenosa točk).

V vseh kolidžih brez izjeme so na razpolago knjižnice z literaturo s področja, za katero se je kolidž specializiral, računalniške učilnice, studii za različne produkcije (plošče, film, video ipd.), restavracija, kafeterija, skupni prostori in prostori za rekreacijo. Udeleženci krajših in daljših oblik izobraževanja se srečujejo precej pogosto. Obiskujejo iste predmete in skupine - seveda odvisno od prejšnjega znanja vsakega posameznika. Namen tega srečavanja je vsaj dvojen: navezovanje stikov in spoznavanje ljudi ter graditev demokratičnih medosebnih odnosov, navajanje na sožitje med ljudmi, ki drugače mislijo, imajo drugačne poglede na svet in so tudi izobrazbeno na različnih stopnjah.

Za sprejem v kolidž je potrebna najprej pisna prijava, kjer kandidati povedo, zakaj se želijo vpisati, kje so zaposleni, kaj delajo, kaj so brali po tem, ko so zapustili šolo, kakšne tečaje so obiskovali in podobno. Ta prijava služi naprej za razgovor. Razgovor s kandidati je tehnika, ki jo vsi uporabljajo. Na podlagi tega razgovora se organizirajo skupine, določijo tutorji ter individualno dopolnilno delo posameznika. Razgovori so bolj ali manj poenoteni. Pri intervjuju sodeluje poleg direktorja kolidža še vodja izobraževalnega področja, kamor se kandidat želi vpisati.

Razgovor z možnimi udeleženci je eden izmed pogostih očitkov angleškemu izobraževalnemu sistemu (velja tudi za izobraževanje mladine), češ da si izbirajo udeležence, za katere sodijo, da bodo uspešni. Zato je tudi osip pri njih minimalen.

Vse kolidže odlikujeta posluš za udeležence in izjemno pristrčno in prijateljsko vzdušje. Ljudje se med seboj srečujejo in se pogovarjajo, študenti, ki tam študirajo, te sprejmejo in popeljejo na pravo mesto, če so v bližini. Ponudijo ti kavo in prinesejo prospekte. Skratka - človeško toplo te sprejmejo. Mislim, da to izhaja tudi iz filozofije izobraževanja odraslih - izobraževanje v demokratičnih, prijetnih in toplih medčloveških odnosih. Reči moram, da so me navdušili prijaznost Hillcroft Collegea, lepota okolice in prijaznost vodstva ter osebja Northern Collegea in zgodovinsko zavedanje Ruskin Collegea. Povsod pa prijaznost in še enkrat prijaznost.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

KAJ MENITE **Nove pobude**

G. Zupančič iz podjetja Festo Didactic je dal pobudo, da bi Andragoški center pripravil tipsko potrdilo, ki ga bi različne organizacije, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, izdajale slušateljem po končanem izobraževanju. Potrdilo ne bi vsebovalo nobenega besedila, ki bi ga vpisovale izvajalske organizacije same, pač pa bi bil na potrdilu vodni tisk z oznako, da ga izdajajo izobraževalne organizacije za izobraževanje odraslih. Tako potrdilo bi lahko izdajali za tiste oblike izobraževanja, kjer ne gre za javno priznano izobrazbo, ker so za te primere listine že predpisane.

Zamisel je zanimiva in jo bomo v Andragoškem centru izpeljali, če nam boste sporočili, da tudi vi potrebujete taka potrdila oz. da se vam zamisel o enotnih listinah zdi primerna. Vaša mnenja sprejemamo pisno, po telefonu ali telefaksu, najboljšo je, da se obračate neposredno na Sonjo Klemenčič. Dobrodošle so tudi zamisli o obliki takega potrdila. O odzivih vas bomo obveščali, če se bomo glede na vaše želje za izdajo potrdila odločili, vam bomo poslali osnutek listine, da nam boste o njem lahko sporočili svoje mnenje, da bo tako listina čim bolj ustrezala vašim potrebam.

Sonja Klemenčič, ACS

KOTIČEK JE VAŠ **Predstavitev podjetja RIC Ljubljana**

Želimo vam predstaviti naše podjetje, predvsem pa naš izobraževalni program, ki predstavlja pretežni del naše dejavnosti. RIC d.o.o. Računalniški izobraževalni center Ljubljana deluje na področju izobraževanja nekaj manj kot dve leti. Osnovna dejavnost podjetja je usposabljanje uporabnikov za delo s PC računalniki. Usposabljamo tako popolne začetnike kot tudi bolj zahtevne uporabnike z nekim predznanjem. Naše izobraževanje poteka predvsem kot usposabljanje za delo z uporabniškimi programi kot so urejevalniki besedil, delo s preglednicami in bazami podatkov, namizno založništvo in grafični programi. Poleg tega poučujemo programiranje v jeziku C++ in Turbo Pascal.

Novost v našem izobraževalnem programu je usposabljanje strokovnjakov za asemblersko programiranje mikro-kontrolerjev. Tečaj je namenjen vsem, ki jih zanima področje elektronike in ki imajo lahko že neko predznanje ali pa so še začetniki. Temelji na seznanjanju z osnovami zgradbe, delovanja in programiranja mikro-kontrolerjev, ki so zaradi izredne prilagodljivosti pri uporabi in nizke cene postali nepogrešljivi deli digitalnih sistemov. Udeleženci se na tečaju usposobijo za samostojno načrtovanje aparature opreme (hardware) in programiranje v zbirnem jeziku za Motoroline 8-bitne mikrokontrolerje. Hkrati pa pridobijo dovolj splošnega znanja, da na podlagi podatkov proizvajalca razumejo delovanje drugih mikrokontrolerjev. Program je primeren tudi kot dodatni pouk na strokovnih srednjih šolah ali kot praktično usposabljanje in s tem pridobitev možnosti samozaposlitve.

Ves naš program izvajamo s svojimi strokovnjaki ali v sodelovanju s strokovnjaki in specialisti s posameznih področij. Poleg običajnih oblik računalniškega izobraževanja lahko organiziramo tečaje tudi pri naročniku, kar velja tudi za posebne kombinacije programov namenjenih vodstvenim in vodilnim delavcem ter zaključenim skupinam. V tem primeru prilagodimo izobraževalni program specifičnim zahtevam uporabnikov.

V okviru naše osnovne dejavnosti izvajamo, glede na potrebe trga in po željah uporabnikov, tudi projektiranje in razvoj programske opreme, svetovanje, organizacijo prezentacij programske opreme, računalniško oblikovane in izpisane tekste ter grafiko.

Vse informacije dobite na sedežu podjetja RIC d.o.o. Ljubljana, Likozarjeva 14, tel. (061) 115-356.

Dušan Breznik, RIC

S POTI Obisk ALBSUja (Adult Literacy and Basic Skills Unit)

ALBSU je bil ustanovljen 1980. leta v Nacionalnem inštitutu za izobraževanje odraslih kot enota, ki naj bi izvedla triletni projekt Funkcionalna pismenost v Angliji in Walesu. Rezultati njenega dela so pokazali, da je problem funkcionalne pismenosti mnogo obsežnejši, kot so pričakovali, in močno prisoten tudi med britanskimi odraslimi državljani, ne le med priseljenci.

V letu 1990/91 se je Albsu osamosvojil in je postal javni zavod - "podjetje, omejeno z dobrotelnim statusom". Albsu je nacionalna agencija za izobraževanje odraslih na področju pismenosti, numeričnosti ter sorodnih komunikacijskih in drugih temeljnih spretnosti, brez katerih odrasli ne morejo nadaljevati z izobraževanjem, usposabljanjem ali so omejeni pri zaposlovanju. Albsu pokriva območje Anglije in Walesa. Okoli 90 % njegove dejavnosti financira oddelek pri Ministrstvu za šolstvo in znanost, okoli 10 % pa Nacionalni urad za zaposlovanje. Pomemben dodatni vir je denar od prodaje publikacij (v letu 1990/91 kar 10 %, kar je več, kot je bil 1991. leta celoten dohodek Nacionalnega inštituta za izobraževanje odraslih, od katerega so se odcepili).

Denar za dejavnost dobivajo za delovni program, ki je pripravljen za tri leta (a three year rolling program). Imajo 22 redno zaposlenih, od tega je 12 svetovalcev, ki oblikujejo in razvijajo politiko izobraževanja odraslih na tem področju, in 8 strokovnih delavcev. Slednji so odgovorni za uresničevanje vseh dejavnost Albsuja po območjih. Vsak je še posebej specializiran za posamezni projekt Albsuja. Vsi zaposleni so nekdanji učitelji v programih funkcionalnega opismenjevanja ali angleščine za "Neangleže".

Dejavnost Albsuja:

- 1- svetovanje
- 2- izvajanje in financiranje posebnih nacionalnih razvojnih projektov
- 3- financiranje lokalnih razvojnih projektov
- 4- usklajevanje in zagotavljanje usposabljanja kadrov v IO
- 5- razvijanje in objavljanje učnih in študijskih gradiv
- 6- raziskovanje.

Svetujejo 115 lokalnim izobraževalnim oblastem in izvajalcem programov. Po samo še letos veljavni zakonodaji so za financiranje funkcionalnega opismenjevanja odraslih odgovorne lokalne izobraževalne oblasti. Svetovanje zajema analizo izobraževalne ponudbe na območju lokalne oblasti in svetovalne obiske:

V zadnjih treh letih so izvajali 6 velikih nacionalnih projektov:

Pobuda za razvoj in uveljavitev standardov in verifikacije znanja udeležencev v programih funkcionalnega opismenjevanja

Nacionalno potrjen program za učitelje začetnike in potrjen program za učitelje s prakso v programih funkcionalnega opismenjevanja in učenja angleščine za Neangleže.

Odpri učni centri

Temeljne spretnosti pri delu

ALBSU-standardi kakovosti za izvajalce programov FO

Nacionalni razvojni projekt za dvig kakovosti v izobraževalnem programu pomeni dejansko sintezo dosedanjih projektov.
(Nadaljevanje prihodnjič)

Olga Drofenik, ACS

**Študijsko-poslovna pot: Danska, Švedska, Nemčija -
5.-25. september 1992**

Danska je zibelka sodobnega - zlasti splošnega in neformalnega - izobraževanja odraslih, Švedska je znana po svojem demokratičnem slogu izobraževanja, ki ga najbolje predstavljajo "študijski krožki", Nemčija je danes vodilna država pri razvijanju poklicnega izobraževanja. Veliko razlogov torej, da se plača obiskati te države in skleniti z njimi dogovore o medsebojnem sodelovanju. Povod za to, da sem se odločil za študijsko-poslovno potovanje po navedenih državah, pa je bilo tudi ljubeznivo povabilo Danskega kulturnega inštituta, da se na njihove stroške udeležim simpozija v Arhusu o medkulturnem sodelovanju v Novi Evropi (Cultural Cooperation and the New Europe, Arhus, 7.-11.09.92).

V tem prispevku le na kratko predstavljam institucije, ki sem jih obiskal, in možnosti za sodelovanje z njimi.

1. Danski kulturni inštitut, København

Inštitut, ki zastopa dansko kulturo v svetu. Ima podružnice v različnih državah, Sloveniji je najbližja tista na Dunaju.

2. Danski center za raziskovanje in razvoj izobraževanja odraslih, København.

Z ustanovo imamo že nekajletne strokovne stike, ki se zdaj razvijajo v intenzivnejše sodelovanje. Program ustanove obsega: raziskovanje, strokovno svetovanje, dokumentalistično službo in mednarodno sodelovanje. Z delom programa je ustanova podobna ACS - ustanovi obravnavata sistemsko vprašanja in razvoj izobraževanja odraslih, razvijata programe izobraževanja odraslih v praksi.

3. Šola za mlade, Ishøj (Danska)

Na Danskem je vsaka občina dolžna imeti šolo za mlade, to je šola, kamor se vključujejo mladi (praviloma v starosti od 13 do 23 let, izjemoma tudi do 30 let), ki iz kakršnega koli razloga niso uspešno končali obveznega šolanja ali pa si niso pridobili temeljne poklicne izobrazbe in niso zaposleni. V šoli si pridobivajo splošno izobrazbo in poklicno znanje ter delovne spretnosti. Izobraževanje lahko poteka v dnevni (obvezna za tiste, ki niso končali šolske obveznosti) ali večerni različici (prostovoljno, različne dejavnosti po izbiri). Posebna oblika so t.i. proizvodne šole (poudarek na delu in usposabljanju zanj). Program šol za mlade se gibljivo prilagaja možnostim in potrebam kraja in udeležencem.

4. Center za računalniško samoizobraževanje, København.

Center ima urejene prostore za delo z računalnikom. Zainteresirani se učijo sami, pomagajo jim inštruktorji, na voljo pa imajo tudi priročnike in potrebno gradivo.

5. Nordic Council, København.

Svet, ki vodi dejavnosti iz programa sodelovanja med skandinavskimi (nordijskimi) državami. Zanimivi programi: Nordic Folk Academy; projekt

izobraževanje odraslih in obdobje zaposlenosti; Akcijski program za pospešitev razvoja izobraževanja odraslih v nordijskih državah v obdobju 1992-96.

6. Nordic Folk Academy (Nordijska ljudska akademija), Göteborg
Pretežno izobraževalna ustanova, namenjena vsem nordijskim državam, v zadnjem času pa pripravljajo programe tudi za udeležence iz nekdanjih socialističnih držav. Program: izobraževanje učiteljev ljudskih visokih šol, konference strokovnjakov, politikov, novinarjev, izvajanje razvojno-raziskovalnih programov, dokumentacija in knjižnica.

7. Center za izobraževanje odraslih, Linköping
Specializirani center za izobraževanje učiteljev ljudskih visokih šol in center za interno izobraževanje učiteljev. Izvajajo tudi razvojne programe, večino teh v drugih državah (države v razvoju in druge).

8. Inštitut za pedagogiko in psihologijo, Univerza Linköping
Raziskave in razvojni projekti za izobraževanje odraslih (predvsem t.i. popularnega izobraževanja - npr. razvoj študijskih krožkov, izobraževanje in demokracija ipd., in poklicnega izobraževanja).

9. Švedski nacionalni svet za izobraževanje odraslih, Stockholm
Krovna organizacija, ki financira neformalno izobraževanje na Švedskem.

10. Ministrstvo za izobraževanje, Stockholm

11. Inštitut za izobraževanje, Stockholm
Opravlja raziskave o izobraževanju odraslih, posebno o izobraževanju in učenju.

12. Unescov Inštitut za izobraževanje, Hamburg.
Inštitut spodbuja in uskajuje mednarodne izobraževalne projekte. Ta čas pripravljajo ali izvajajo tele: - študija o udeležbi odraslih v izobraževanju; - študija o nacionalnih politikah razvoja izobraževanja odraslih; - študija o inovacijah v izobraževanju odraslih; - raziskovanje funkcionalne nepismenosti; - študija o dostopnosti izobraževanja odraslih za ženske.

13. CEDEFOP, Berlin
Evropski center za raziskovanje poklicnega izobraževanja..

Na Danskem in Švedskem sem si ogledal tudi delo posameznih ustanov, zlasti ljudskih visokih šol in študijskih krožkov.

Dogovori:

- vzpostavitev stalnega sodelovanja z obiskanimi ustanovami; to obsega: izmenjavo dokumentacijskega in strokovnega gradiva in informacij; izmenjavo strokovnjakov; skupni projekti;
- pomoč pri organizaciji študijskih obiskov slovenskih andragogov na Danskem in Švedskem in možnosti, da pošljemo naše strokovnjake in učitelje na izobraževanje in spopolnjevanje v skandinavske države;
- danski in švedski strokovnjaki in sodelavci obiskanih institucij (npr. šol za mlade, centrov za izobraževanje učiteljev, raziskovalnih ustanov itn.) bodo obiskali Slovenijo in sodelovali pri izobraževanju našega osebja in/ali pri izvajanju skupnih projektov; v Sloveniji bomo, denimo, po danskem vzoru razvijali centre za mlade odrasle in študijske krožke po švedskem vzoru;
- pri sodelovanju bomo skušali pridobiti sredstva danskih in švedskih skladov za sodelovanje in pomoč drugim državam, npr. danskega sklada za razvoj

demokracije ("democracy fund" za financiranje projektov srednje- in vzhodnoevropskih držav) ali švedski sklad SIDA (Swedish International Development Authority);

- organizacija pogovorov danskih in švedskih strokovnjakov in predstavnikov vladnih in drugih ustanov s predstavniki naših ministrstev za kulturo, šolstvo in šport ter po potrebi za znanost in tehnologijo;
- za knjižnico in dokumentacijo ACS sem v obiskanih ustanovah dobil veliko knjig in strokovnih gradiv (npr. vse publikacije CEDEFOPA in Unescovega inštituta za izobraževanje, aktualne za nas).

Dr. Zoran Jelenc, ACS

PREBRALI SMO ZA VAS

Labor Market and Human Resource Management: Morris M. Kleiner, Robert A. McLean, George F. Dreher; Foresman/Little, Brown College Division; Scott Foresman and Company, Glenview, Illinois, Boston, London, 1988.

Knjiga ni najnovejša in verjetno je že našla pot na vaše police. Za tiste, ki je še niste prebrali, morda ne bo odveč, če jo na kratko predstavim. Tako kot je razvidno iz naslova, je njena vsebina trg dela in upravljanje človeškega potenciala, pri čemer je osnovna filozofija knjige - podjetništvo in profit.

Razdeljena je na več poglavij. Lahko bi se reklo, da je tretjina knjige namenjena trgu dela in zakonski ureditvi tega področja. Posebno mesto v tej tretjini je namenjeno odločanju o delu z vidika stroškov-koristi (cost-benefit). Zanimiva so še poglavja o podjetju, proizvodnji in stroških, povpraševanju po delu in plačilu. Na koncu je nekaj besed posvečenih tudi delavskemu gibanju v moderni dobi. Opis je mnogo krajši, kot bi bil, če bi bili avtorji iz Evrope.

Druga tretjina je posvečena predvsem posamezniku, ko zasede delovno mesto. V tej tretjini so teme kot analiza posameznika in delovnega mesta, premik iz trga dela v podjetje, posameznik in organizacija - kaj se z njim dogaja, ko se zaposli, pridobivanje osebja, usposabljanje in razvoj, plačila in nadomestila, vrednost posameznika in primerjava z drugimi posamezniki v podjetju, ocenjevanje in uspešnost. Pri ocenjevanju je govor o podatkih, ki naj bi jih imeli, metodah ocenjevanja in o dodatni vrednosti, ki jo je ocenjevanec prispeval k uspešnosti podjetja.

Zadnji del je namenjen pogajanjem. Kako se pripraviti na kolektivna pogajanja ter kakšne so naloge, pravice in obveznosti vseh udeležencev v pogajanjih. Sledi še vpliv sindikata na upravljalsko strukturo. Cisto na koncu je kratko poglavje namenjeno človeškim virom in njihovemu vplivu na ekonomijo.

Knjiga je pisana kot priročnik, po mojem mnenju za vodilne in vodstvene delavce in zato tudi opremljena s primeri iz prakse. Le-ti so dodani praktično vsakemu poglavju. Če se lahko tako izrazim - je zelo ameriška. V smislu navodil, priročnika in temeljne filozofije. Ta je profit in še enkrat profit firme. Avtorji pravijo, da upravljanje pomeni sprejemanje odločitev. Upravljanje človeške vire pa pomeni sprejemati odločitve o izboru ljudi in njihovih nadomestilih (finančno ali drugače) v podjetju. Smisel tega upravljanja je dvojen: zagotavljanje ustreznih kadrov in povečevanje dobroti delničarjev ali

širše družbe. Ta dva cilja sta enako pomembna in zanemarjanje enega izmed njiju pomeni slabo prakso upravljanja. Glavni dejavnik uspeha organizacije je njena sposobnost, da v človeškem kapitalu usklajuje vse funkcije, od stroškov, nadomestil, koristi, pridobivanja kadrov, načrtovanja in delovnih odnosov do razvoja in izobraževanja ter usposabljanja ljudi.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

PRIPRAVLJAMO Seminarji

Vsem, ki si želite izpopolniti in poglobiti pedagoško-andragoška znanja, sporočamo, da se lahko vključite v enega od seminarjev, ki jih bomo organizirali v ACS še pred koncem leta 1992.

1. ODRASLI SI ŽELIJO UČINKOVITEGA UČITELJA

(učna delavnica z videoanalizo udeležencev)

TERMIN: 11. in 12. november 1992

Iz vsebine: Odrasli v procesu učenja (psihologija učenja, avtonomnost odraslega, izkušensko učenje)
Odnos do poučevanja in učenja (motivacija, naravnost, priprave)
Metode izobraževanja odraslih (trening najučinkovitejših metod)

2. VIDEO V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

TERMIN: torek, 8. december 1992, pričetek ob 9. uri

Iz vsebine: Izobraževalni video kot učna metoda
Kaj pomeni video v kontekstu celostnega izobraževanja
Optimalna videotehnologija
Analize učnih programov, ki se uporabljajo pri učenju odraslih

Kotizacije ni

Vse, ki vas zanima video v izobraževanju odraslih, prosimo, da izpolnite priloženi vprašalnik in nam ga pošljete.

3. UČINKOVITA UČNA KOMUNIKACIJA PRI IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

TERMIN: 15. december 1992, pričetek ob 9. uri

Iz vsebine: Temeljni problemi v učni komunikaciji
Predstavitve učinkovitega komunikacijskega treninga
Komunikacijske tehnike, ki ustrezajo različnim položajem v procesih učenja

Kotizacije ni.

Maša Stavanja, ACS

Srečanja ob petkih

Strokovnih informacij o novostih, dosežkih, dogajanjih tudi za izobraževanje odraslih ne manjka. Razvoj tako pri nas v Sloveniji kot v svetu gre nezadržno naprej. Kako spremljati razvoj področja, kjer delujemo?

Petkove dopoldneve v ACS posvečamo prav tem razmišljanjem. Na izobraževalna srečanja, ki jih pripravljamo, imenujemo kar "Srečanja ob petkih", vabimo vse posameznike in institucije, ki želijo širšemu krogu andragoških delavcev predstaviti svojo dejavnost, problematiko, izkušnje ali pa pridobiti aktualne informacije o dogajanju v izobraževanju odraslih.

Srečanja ob petkih bodo med 9. in 11. uro v prostorih ACS na Šmartinski 134a Ljubljana. Zaželeno je, da svojo udeležbo predhodno potrdite na tel. (061)446-482.

V PROGRAM SREČANJ OB PETKIH V NASLEDNJEM MESECU SMO UVRSTILI TE TEME:

Petek: 13.novembra 1992

IZOBRAŽEVANJE KOT DRUGA PRILOŽNOST (DANSKA)

V oktobru se je Metka Svetina udeležila strokovne ekskurzije na Dansko, o čemer je pripravila informacijo.

Petek: 20.novembra 1992

IZOBRAŽEVANJE ANDRAGOGOVI KOT DEL IZOBRAŽEVANJA ZA DELO V SKUPNOSTI

Temo bo pripravil in vodil dr. Zoran Jelenc.

Petek: 27.novembra 1992

PREDSTAVITEV DEJAVNOSTI FIRME AGORA D.O.O., PODJETJA ZA USTVARJALNE KOMUNIKACIJE.

Podrobneje bodo predstavili projekt z naslovom: IZDELAVA PREZENTACIJE.

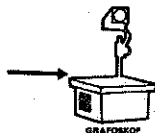
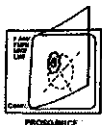
Srečanje bo vodil Janko Lah.

Vabimo vse, ki vas zanima tematika izobraževalnih srečanj, da se nam ob petkih pridružite, saj se ob tej priložnosti lahko pogovorimo tudi o drugih stvareh. Vsi, ki se želite predstaviti oz. želite tako ali drugače sodelovati na srečanjih ob petkih, to sporočite v ACS, Maši Stavanja.

Maša Stavanja, ACS

Prosojnica v procesu učne komunikacije

V zadnjih letih se namenja prenosu znanja vedno večja pozornost. Kdor se s tem ukvarja, lahko uporablja kar precej tehničnih pripomočkov: od table pa do videa in računalnika. Za marsikoga bo morda presenečenje, da smo se lotili prav prosojnice. Danes prosojnice uporablja skoraj vsak predavatelj, grafoskop je v skoraj vsaki

učilnici in sejni sobi. Zakaj torej prosojnica? Prosojnica je prav gotovo najbolj razširjen učni pripomoček, tako zelo razširjen, da včasih govorimo kar o povečevanju prosojnice. Toda pogosto vidimo prosojnice, ki prej ovirajo kot olajšajo komunikacijo, in da jih mnogi izvajalci izobraževanja sploh ne znajo uporabljati.

Zato v ACS pripravljamo multimedijski komplet Prosojnica v procesu učne komunikacije, ki ga bosta sestavljala priročnik in videokaseta.

V priročniku bodo obdelani nasveti in pravila za pripravo in uporabo prosojnice. Na videokaseti bodo prikazane najpogostejše napake, ki jih delamo uporabniki prosojnic. Tako uporabljamo prosojnice, ki so preveč verbalne in premalo vizualne, besedilo napišemo s premajhnimi črkami ipd. Običajno si pripravimo preveč prosojnic, jih prehitro menjujemo ali predolgo projiciramo, beremo besedilo napisano na prosojnici, se nenehno oziramo, premikamo prosojnice pri prižganem grafoskopu ipd.

Ko bosta priročnik in kasetna pripravljena, bomo organizirali krajše seminarje in delavnico za izdelavo in uporabo prosojnic.

Miran Morano, ACS

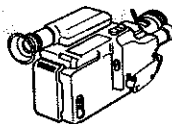
Video v procesu učenja

Naslednji multimedijski komplet, ki ga pripravljamo, bo video v procesu učenja. Na podoben način kot pri prosojnici bomo obdelali tri glavne skupine videoposnetkov:

- izobraževalne filme: to so namenski filmi s sklenjeno temo. Običajno so profesionalno izdelani, ni pa nujno.
- priložnostne, dokumentarne videoposnetke, posnete bodisi s TV (oddaje, omizja, odlomki filmov, poročila), ali s kamero (iz proizvodnje nekega podjetja, predavanje strokovnjaka, obisk sejma),
- videoposnetke praktičnega dela: trening javnega nastopa, igra vlog, urjenje veččin (prodaje,

ravnanje s podrejenimi) ipd., ki se uporabljajo za analizo in vrednotenje dela ter napredka.

Za vsako vrsto videa bomo obdelali njegov pomen, napake, ki jih lahko storimo, in predlagali nekaj možnosti za učinkovito uporabo. Na videokaseti bodo prikazane značilne napake, ki jih delamo uporabniki videa.

Miran Morano, ACS

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Publikacije CEDEFOP-a (European Centre for the Development of Vocational Training), tematsko področje "nadaljevalno izobraževanje in usposabljanje" (continuing education and training)

1. Educational leave and the labour market in Europe. 1984, 217 str.
2. Continuing training as a means of preventing unemployment : a comparative study of Denmark, the Netherlands, Ireland, the United Kingdom and the Federal Republic of Germany. 1984, 317 str.
3. Continuing education and training and the labour market : synthesis report. 1985, 40 str.
4. Vocational training and job creation schemes in the countries of the European Community. 1987, 194 str.
5. Survey on the policy of continuing training in large firms. 1991, 61 str.
6. Perspectives for continuing education and training - cooperation between Western and Eastern Europe. 3rd European Congress on Continuing Education and Training, Berlin, 14 - 15 March 1991. Congress Papers. 1992, 122 str.
7. Continuing training in firms and trainer development in Germany. 1991, 66 str.
8. Continuing training in firms and trainer development in the Netherlands. 1991, 50 str.
9. Continuing training in firms and trainer development in Britain. 1991, 46 str.
10. Continuing training in firms and trainer development in France. 1991, 70 str.

Peter Monetti, ACS